

Список використаних джерел

1. Гриньова М.В., Школяр С.П., Ткаченко А.В. Особливості підготовки менеджерів у сфері міжнародного проєктного маркетингу / *Проектування безпечного середовища інноваційний підхід: колективна монографія*. Полтава, 2023. 374 с.
2. Школяр С. П. Елементи системного підходу у підготовці майбутніх менеджерів. *Науковий вісник Чернівецького університету. Серія: Педагогіка та психологія*. 2015. С. 230–235.
3. Школяр С.П. Про можливості використання потенціалу закладу освіти в програмах різного рівня. *Слово і справа Антона Макаренка: український та європейський контексти, присвяченій 135-річчю з дня народження А. С. Макаренка: XXII Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Полтава, 16–17 березня 2023 р.)*. «Управлінська майстерність керівника навчального закладу», «Управління проєктами у сфері науки, освіти, інновацій та інформатизації», «Управління інноваційною діяльністю в освіті та у виробництві»: *Всеукр. наук.-практ. семінарів* (м. Полтава, 16–17 березня 2023 р.) / за ред. М. В. Гриньової. Полтава: ПНПУ імені В.Г.Короленка, 2023. С.306-310
4. Школяр С. П. Аспекти підготовки фахівців до опрацювання та аналізу базових інформаційних потоків на ринковому середовищі. *Педагогічні науки*. 2015. Вип. 12. С. 356–361.
5. Школяр С., Шпильовий В. Формування в майбутніх менеджерів здатності до управління інноваційними проєктами. *Витоки педагогічної майстерності: журнал*. Полтава, 2022. Випуск 30. С.184-191.
6. Школяр С. П. Врахування важелів інтелектуальної власності в угоді про асоціацію при підготовці менеджерів до маркетингової діяльності. *Вісник Черкаського університету. Педагогічні науки*. 2015. Вип. 12. С. 220–225.
7. P2M: A Guidebook of Program & Project Management for Enterprise Innovation. Third Edition. *Project Management Association of Japan (PMAJ)*. June 2017. 427 p.
8. Школяр С. П. Аспекти права інтелектуальної власності в реалізації економічного розвитку територіальної громади. *Ресурсно-орієнтоване навчання в «3D»: доступність, діалог, динаміка: матеріали I Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф.* (м. Полтава, 22-23 лютого 2021 р.). С. 285-286
9. Школяр С.П., Новописьмений С.А. Створення центру інтелектуальної власності в рамках Стратегії економічного розвитку територіальної громади. *Управління навчально-виховним процесом нової української школи в контексті національно-патріотичного виховання молоді : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. молодих науковців (учнів, студентів, магістрантів, аспірантів)* (6 квітня 2021 р., м. Полтава) / за заг. ред. М.В. Гриньової ; Полтав. нац. пед. ун-т імені В.Г. Короленка. Полтава : ПП Астроя, 2021. С. 258-259.

**Шпильовий Василь Дмитрович
Школяр Сергій Петрович**

ЕВОЛЮЦІЯ ОСНОВНИХ МІЖНАРОДНИХ СТАНДАРТІВ В СФЕРІ УПРАВЛІННЯ ПРОЄКТНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ІННОВАЦІЙНИХ СИСТЕМ

В умовах глобалізації та стрімкого розвитку технологій, проєктне управління діяльністю набуває все більшого значення у сфері інноваційних систем, що вимагає відповідності до міжнародних стандартів, які забезпечують уніфіковані підходи та методології. У цьому контексті, важливим є розуміння

основних міжнародних стандартів у сфері управління проектами, таких як "A Guide to the Project Management Body of Knowledge (PMBOK Guide)", розроблений Project Management Institute (PMI) та "A Guidebook of Program & Project Management for Enterprise Innovation (P2M)", розроблений Project Management Association of Japan (PMAJ). Обидва стандарти відіграють ключову роль у формуванні глобальних практик управління проектною діяльністю, також у розробленні інноваційних методик навчання в процесі професійної підготовки фахівців. Проте, слід відзначити, що вони мають істотні відмінності у підходах до управління проектною діяльністю, особливо коли мова йде про інноваційні системи.

Порівняльний аналіз PMBOK Guide та P2M з метою виявлення їх основних відмінностей та спільних рис дозволяє виявити тенденції еволюції цих основних стандартів в сфері управління проектною діяльністю інноваційних систем. Зокрема, на еволюції методологічних аспектів, орієнтацій на інновації, а також на еволюції їх практичного застосування у реальних проєктах, що дозволяє оцінити вплив кожного зі стандартів на ефективність управління інноваційними проєктами та програмами, враховуючи специфіку сучасного динамічного бізнес-середовища.

Виявлені тенденції мають важливе значення для практиків, які прагнуть оптимізувати процеси своєї діяльності. Розуміння ключових відмінностей та спільних рис стандартів PMBOK Guide і P2M відкриває нові перспективи для розвитку ефективних стратегій управління проектною діяльністю інноваційних систем, адаптованих до потреб сучасного глобалізованого світу.

Слід відмітити, перш за все, еволюцію змісту різних редакцій кожного із стандартів. Якщо PMBOK Guide 5th Edition та більш ранніх редакцій встановлює основу управління проектами, поділяючи сферу управління проєктом на групи процесів та області знань, наголошуючи на значенні процесного підходу, то PMBOK Guide 7th Edition зазнає значної переорієнтації з процесного підходу на принципи та домени управління проектами. Він акцентує на гнучкості, стійкості та цінності для заінтересованих сторін, впроваджуючи принципи управління проектами. Аналізуючи еволюцію від PMBOK Guide 5th до 7th Edition, можна побачити зсув від жорсткої структури до більш гнучкого та принципового підходу. Це відображає зміну у світових практиках управління проектами, де адаптивність та здатність швидко реагувати на зміни в умовах невизначеності стають ключовими.

PMBOK Guide 7th Edition від PMI представляє собою значний відхід від традиційного процесно-орієнтованого підходу попередніх видань. Зосереджуючись на цінності, яку проєкт має принести зацікавленим сторонам, це видання прагне бути більш адаптивним і гнучким у відповідь на швидко змінюване проєктне середовище. Ключовими елементами PMBOK Guide 7th Edition є:

- принципи, що включають створення цінності, системне мислення, лідерство, співпрацю тощо;

- аспекти, необхідні для ефективного управління проектами такі як стратегія, бізнес, заінтересовані сторони, команда, життєвий цикл проекту, планування, роботи проекту, доставка, вимірювання;
- розширення поняття методологій управління проектами, що містять різні моделі як традиційні, так і адаптивні, гібридні;
- важливість системного мислення у управлінні проектами; адаптивність в управлінні проектами та гнучкість у виборі підходів і практик;
- етика та професійна відповідальність.

Сьогодні PMBOK Guide 7th Edition представляє собою сучасний погляд на управління проектами, акцентуючи на адаптивності, принципах та доменах замість жорстких процесів і процедур. Цей підхід має на меті зробити управління проектами більш гнучким і здатним адаптуватися до будь-якого проектного контексту, пропонуючи інструменти для створення максимальної цінності.

Що ж стосується "A Guidebook of Program & Project Management for Enterprise Innovation" редакції 2001 року, то зміст зосереджено на інтеграції інноваційних підходів в управління проектами, надаючи рамки для залучення нововведень у корпоративному середовищі. У "A Guidebook of Program & Project Management for Enterprise Innovation" редакції 2017 року послідовно розширено попередню версію, включаючи оновлення, що відображають сучасні тенденції управління інноваціями та проектами, зокрема, вплив цифровізації та глобалізації. Порівняння цих редакцій стандарту "A Guidebook of Program & Project Management for Enterprise Innovation" виявляє розвиток інтеграції інноваційних стратегій у процесі управління проектами. Оновлення 2017 року акцентує на важливості технологічних інновацій та необхідності гнучкої адаптації до глобальних тенденцій.

"A Guidebook of Program & Project Management for Enterprise Innovation" 3rd Edition, 2017, є комплексним джерелом, розробленим для підтримки професіоналів у сфері управління проектами та програмами, спрямованим на інновації в корпоративному середовищі. Цей стандарт розглядається як фундаментальний референдум для професіоналів, які займаються місією та виконанням проектів, пропонуючи унікальну систему знань з управління програмами та проектами.

В цілому PMBOK Guide 7th Edition є сучасним поглядом на управління проектами, акцентованим на адаптивність, принципи та домени замість жорстких процесів і процедур. Цей підхід має на меті зробити управління проектами більш гнучким і здатним адаптуватися до будь-якого проектного контексту, пропонуючи інструменти для створення максимальної цінності. Він також відображає зростаючу потребу в професіоналах з широким баченням і здатністю адаптуватися до змінюваного навченого суспільства, наголошуючи на важливості інновацій, системного мислення та взаємодії між різними компонентами для успішного управління проектами та програмами.

Порівняльний аналіз стандартів управління проектами "A Guidebook of Program & Project Management for Enterprise Innovation" різних років видань та різних редакцій PMBOK Guide, свідчить про наступне.

- Управління проектами та програмами є динамічною дисципліною, що розвивається залежно від змін у технологіях, бізнес-потребах та методологіях. Порівняльний аналіз дозволяє виявити, як змінились підходи до управління проектами та програмами з часом, відображаючи адаптацію до нових викликів та можливостей.

- Зіставлення стандартів дає змогу визначити найефективніші методи та практики, що були розроблені або вдосконалені з часом. Це сприяє вибору оптимальних підходів для сучасних проектів і програм.

- Перехід від PMBOK 5-ї редакції, що була більше орієнтована на процеси, до 7-ї редакції, що акцентує на принципи та цінності, відображає зміну фокусу на більш гнучке та адаптивне управління проектами.

- Еволюція стандартів сприяє неперервному професійному розвитку фахівців у галузі управління проектами та програмами, надаючи їм інформацію про останні тенденції та розробки в цій сфері.

- Застосування актуальних підходів та методик з різних стандартів підвищує ефективність управління проектами та програмами, забезпечуючи краще задоволення потреб зацікавлених сторін та досягнення цілей проектної діяльності інноваційних систем.

- Адаптація до глобальних трендів у світі, де технологічні інновації та глобалізація невпинно впливають на управління економічною діяльністю допомагає зрозуміти, як міжнародні стандарти відповідають на ці зміни та як їх можна ефективно інтегрувати в локальні практики.

Узагальнено, порівняльний аналіз стандартів управління проектами та програмами є ключовим для вдосконалення методологій, підходів та інструментів управління, дозволяючи професіоналам залишатися на вістрі основних тенденцій в управлінні проектами та інноваціями.

Слід описати ключові відмінності між цими двома стандартами.

Орієнтація та фокус:

- P2M зосереджений на інтеграції інновацій у процеси управління проектами та програмами. P2M підкреслює важливість стратегічного бачення, інновації та створення цінності для підприємств;

- PMBOK Guide надає загальноприйнятий набір термінології та стандартів для управління проектами. Він фокусується на процесах, областях знань і практиках, які є необхідними для ефективного управління проектами.

Структура та компоненти:

- P2M включає комплексний підхід, що охоплює не тільки управління проектами, але й програмами. P2M поділяється на кілька ключових секцій, включаючи управління проектами, програмами та сегментами проектного управління, з акцентом на інновації та створення цінності;

- PMBOK Guide організований навколо областей знань та груп процесів, що включають ініціацію, планування, виконання, моніторинг та контроль, та закриття проекту. PMBOK Guide надає детальний опис кожного процесу та його взаємозв'язків.

Методологічний підхід:

- P2M надає більш гнучкий і адаптивний підхід, що дозволяє інтегрувати різноманітні методики управління проектами та програмами з метою впровадження інновацій та нових технологій;
- PMBOK Guide зосереджується на стандартизації процесів управління проектами, надаючи чіткі рекомендації та найкращі практики, які можуть бути застосовані в різних галузях та проектах.

Цільова аудиторія:

- P2M звертається до ширшого кола фахівців, включаючи керівників проектів та програм, інноваційних менеджерів та вищого керівництва, які прагнуть інтегрувати інноваційні підходи в управління своїми проектами та програмами;
- PMBOK Guide є довідником для керівників проектів у різних сферах, які шукають стандартизовані процеси та практики для підвищення ефективності управління проектами.

Хоча стандарти P2M та PMBOK Guide представляють два різних підходи до управління проектами та програмами, кожен з яких має свої унікальні особливості та акценти. Вони відіграють важливу роль у сфері управління проектами, пропонуючи різні перспективи та інструменти для досягнення успіху в проектах та програмах. Вибір між P2M та PMBOK Guide залежить від конкретних потреб проекту, організаційної культури та стратегічних цілей організації.

Отже, еволюція стандартів у проектному управлінні відображає ширший тренд у бізнесі та технологіях: перехід від ієрархічних, жорстко визначених процесів до більш адаптивних, гнучких та принципово орієнтованих підходів. Це вказує на зростаючу важливість інновацій, адаптивності та залучення заінтересованих сторін у сучасному управлінні проектами та програмами. Такі висновки підкреслюють важливість вибору відповідного стандарту в залежності від специфіки проекту, стратегічних цілей організації та необхідності інтеграції інновацій. Осмислене використання цих стандартів може значно підвищити ефективність управління проектами та програмами, сприяючи успішній реалізації інноваційних ініціатив, а також розробляти та впроваджувати інноваційні методики навчання у процесі професійної підготовки фахівців.

Список використаних джерел

1. P2M: A Guidebook of Program & Project Management for Enterprise Innovation. Third Edition. *Project Management Association of Japan (PMAJ)*. June 2017. 427 p.
2. P2M: A Guidebook of Program & Project Management for Enterprise Innovation. Third Edition. *Project Management Association of Japan (PMAJ)*. October 2005. 420 p.
3. A Guide to the Project Management Body of Knowledge (PMBOK Guide) Fourth Edition. *An American National Standard ANSI/PMI 99-001-2008*. 2008.467 p.

4. A Guide to the Project Management Body of Knowledge (PMBOK Guide) and the Standard for project management - Seventh edition. ANSI/PMI 99-001-2021. 2021. 274 p.

**Штефан Людмила Андріївна
Полтавець Роман Романович**

СИСТЕМА ВИЩОЇ ОСВІТИ ФРАНЦІЇ

До закладів вищої освіти Франції належать: університети, вищі та спеціалізовані школи. Так, у Франції існує 70 державних університетів. Їхня назва пов'язана з містом або регіоном в якому вони знаходяться. Якщо мова йде про великі міста, в яких працює кілька університетів, то до назви ЗВО додається його номер та додаткова назва, наприклад: Університет Ліон 1 Клод Бернард та інші [1].

До структури французьких університетів належать факультети (Unité de Formation et de Recherches), які здійснюють підготовку фахівців за такими спеціальностями, як: філологія та мови; точні науки та технології; економічні та суспільні науки; гуманітарні та суспільні науки; спортивна та фізична діяльність; медицина; теологія тощо.

Варто наголосити на тому, що окремі напрями підготовки можуть здійснюватися й у спеціалізованих інститутах, які функціонують при університетах на правах факультетів. В університетах Франції можна отримати такі основні дипломи про вищу освіту державного зразка, як:

- лісанс 1, 2 та 3 (включає три роки навчання з отриманням диплома, після закінчення кожного року студент отримує академічну довідку про успішність). Повний курс лісанс 3 відповідає рівню диплома бакалавра в Україні;
 - майстер 1 (охоплює один рік навчання після лісанс 3);
 - майстер 2 з наукових досліджень або професійний – відповідають диплому магістра;
 - диплом доктора наук (передбачає 3 роки навчання у докторській школі)
- [2].

Необхідно наголосити на тому, що останнім часом простежується тенденція не розділяти магістратуру на два дипломи – майстер 1 та майстер 2. Для отримання диплома магістра студент повинен навчатися повні два роки й здобути диплом майстер 2.

Для вступу до університету Франції не потрібно складання вступних іспитів. Зарахування відбувається на підставі таких критеріїв, як-от:

- рівень володіння французькою мовою;
- мотивація та професійні плани на майбутнє;
- наявність вільних місць.

З метою вступу на другий рік магістратури M2 претендентам можуть запропонувати пройти співбесіду з приймальною комісією, щоб уточнити їхні мотиви та професійні плани на майбутнє.